

sub specie panis & totus sub specie vini, sub qualibet quoque parte hostiæ consecratae, & vini consecrati, separatione facta, totus est Christus. Hujus sacramenti effectus, quem in anima operatur digne sumentis, est adunatio hominis ad Christum. Et quia per gratiam homo Christo incorporatur, & membris ejus unitur, consequens est, quod per hoc sacramentum in sumentibus digne gratia augeatur, omnemque effectum, quem materialis cibus, & potus, quo ad vitam agunt corporalem; sustentando, augendo, reparando, & delectando, sacramentum hoc quo ad vitam operatur spirituales, in quo (ut inquit Urbanus Papa) gratiam Salvatoris nostri recensemus memoriam, a malo retrahimur, confortamur in bono, & ad virtutum, & gratiarum proficimus incrementum.

Penitentia. §.13. Quartum Sacramentum est Poenitentia, cujus quasi materia sunt actus poenitentis, qui in tres distinguuntur partes. Quarum prima est cordis contritio, ad quam pertinet, ut doleat de peccato commisso cum proposito non peccandi de cetero. Secunda est oris confessio, ad quam pertinet, ut peccator omnia peccata, quorum memoriam habet, suo sacerdoti confiteatur integraliter. Tertia est satisfactio pro peccatis secundum arbitrium sacerdotis, quæ quidem præcipue fit per orationem, jejunium, & elemosinam. Forma hujus sacramenti sunt verba absolutionis, quæ sacerdos profert, cum dicit: Ego te absolvo &c. Minister hujus sacramenti est sacerdos, habens auctoritatem absolvendi, vel ordinariam, vel ex commissione superioris, effectus hujus sacramenti est absolutio a peccatis.

Extrema Unctio. §.14. Quintum sacramentum est, extrema Unctio, cujus materia est, oleum olivæ per Episcopum benedictum. Hoc sacramentum nisi infirmo, de cujus morte timetur, dari non debet, qui in his locis unguendus est: in oculis propter visum, in auribus propter auditum, in naribus propter odoratum, in ore propter gustum, vel loquutionem, in manibus propter tactum, in pedibus propter gressum, in renibus propter delectationem ibidem vigentem. Forma hujus sacramenti est hæc: per istam unctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quicquid per visum &c. Et similiter in aliis membris. Minister hujus sacramenti est sacerdos. Effectus verò est mentis sanatio, & in quantum autem expedit ipsius etiam corporis. De hoc sacramento inquit beatus Jacobus Apostolus: infirmatur quis in vobis; inducat presbyteros Ecclesiæ, ut orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit, dimittentur ei.

Ordine. §.15. Sextum sacramentum est, ordinis, cujus materia est illud, per cujus traditionem confertur ordo, sicut presbyteratus traditur per calicem cum vino, & patenæ cum pane porrectionem. Diaconatus verò per libri Evangeliorum dationem. Subdia-

conatus vero per calicis vacui cum patenâ vacua superposita traditionem: & similiter de aliis per rerum ad ministeria sua pertinentium assignationem. Forma sacerdotis talis est; accipe potestatem offerendi sacrificium in Ecclesia pro vivis, & mortuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Et sic de aliorum ordinum formis, prout in Pontificali Romano late continetur. Ordinarius Minister hujus sacramenti, est Episcopus. Effectus augmentum gratiæ ut quis sit idoneus minister.

Matrimonio. §.16. Septimum est sacramentum Matrimonii, quod est signum conjunctionis Christi, & Ecclesiæ, secundum Apostolum dicentem: sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo, & in Ecclesia. Causa efficiens Matrimonii, regulariter est mutuus consensus, per verba de presenti expressus. Assignatur autem triplex bonum Matrimonii. Primum est proles suscipienda, & educanda ad cultum Dei. Secundum est fides, quam unus conjugum alteri servare debet. Tertium indivisibilitas Matrimonii propter hoc quod significat indivisibilem conjunctionem Christi, & Ecclesiæ. Quamvis autem ex causa fornicationis liceat tori separationem facere, non tamen aliud matrimonium contrahere fas est, cum Matrimonii vinculum legitime contracti perpetuum sit.

§.17. Sexto compendiosam illam fidei regulam, per beatissimum Athanasium editam ipsis præbemus oratoribus, cujus tenor talis est: Quicumque vult salvus esse &c.

§.18. Septimo, decretum unionis cum Græcis consummata pridem in hoc sacro œcumenico Florentino Concilio promulgatum cujus tenor talis est: Eugenius &c. Lætentur Cæli &c.

§.19. Octavo cum inter alia sit etiam cum ipsis Armenis disputatum, quibus diebus festivitates Annunciationis B. Mariæ Virginis, Nativitatis B. Joannis Baptiste, & consequenter Nativitatis & Circumcisionis Domini nostri JESU CHRISTI, ac presentationis ejusdem in templo, seu Purificationis beatæ Virginis Mariæ celebrari debeant, satisque dilucide veritas patefacta fuerit, tam sanctorum Patrum testimoniis, quam consuetudine Ecclesiæ Romanæ, & omnium aliarum universaliter apud Latinos, & Græcos: ne igitur in tantis celebratibus dispar sit Christianorum ritus, unde perturbandæ caritatis occasio possit oriri, decernimus tanquam veritati, & rationi consentaneum, & juxta totius reliqui Orbis observantiam, ut ipsi etiam Armeni festum Annunciationis B. Mariæ die 25. Martii, Nativitatis B. Joannis Baptiste 24. Junii, Nativitatis vero secundum carnem Salvatoris nostri 25. Decembris; Circumcisionis ejusdem 1. Januarii, Epiphaniæ 6. ejusdem Januarii, presentationis Domini in templo, seu Purificationis Dei Genitricis 2. Februarii debeant solemniter celebrare.

§.20. His omnibus explicatis, prædicti Armenorum Oratores nomine suo, & sui Patriar-

Matrimonio.

Fidei Regula edita a S. Athanasio.

Decreto unionis Græcorum.

Festivitatibus celebrandis.

Que omnia Armenorum Legati acceperunt.

Patriarchæ, & omnium Armenorum, hoc saluberrimum Synodale decretum cum omnibus suis capitulis, declarationibus, definitionibus, traditionibus, præceptis, & statutis, omnemque doctrinam in ipsa descriptam, necnon quicquid tenet, & docet Sancta Sedes Apostolica, & Romana Ecclesia, cum omni devotione, & obedientia acceptant, suscipiunt, & amplectuntur. Illos quoque Doctores, & Sanctos Patres, quos Ecclesia Romana approbat, ipsi reverenter suscipiunt. Quasumque verò personas, & quicquid ipsa Romana Ecclesia damnat, & reprobat, ipsi pro reprobatis, & damnatis habent. Proficientes tanquam verè obedientiæ filii, nomine quo supra ipsius Sedis Apostolicæ ordinationibus, & jurisdictionibus fideliter obtemperant.

Datum Florentiæ in publica sessione Synodali, solemniter in Ecclesia majori celebrata, anno Domini MCCCXXXIX. decimo Kalendas Decembris, Pontificatus nostri Anno IX.

Dat. die 22. Novembris 1439. An. IX.

XXIV.

Communicantes in hebdomada Sancta, vel infra octavam Paschæ Resurrectionis Domini Nostri JESU CHRISTI, satisfaciendi præcepto Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

EUGENIUS PAPA IV.

Dilecto filio Jacobo de Primaticis de Bononia Ordinis Minorum de observantia regulari.

Vid. Concil. Trident. Cap. Omnis de Penitentia, & Can. 9. Sess. 13.

Causæ hujus declarationis.

Ideæ digna relatione percepimus in civitate Litii, non parvam per hæc tempora excitatam fuisse commotionem, de die debita perceptionis sacratissimi corporis Domini nostri JESU CHRISTI, & per aliquos religiosos esse affirmatum, quod non communicantes actualiter in die Resurrectionis Dominicæ, mortaliter peccarent, etiam si in die Jovis Sancti, & aliis quibuscumque diebus infra annum pluries, & frequentatis vicibus communicasset, quod piis auribus est audire molestum.

§.1. Recolimus alias per quoddam nostrum Breve scripsisse venerabili fratri nostro Episcopo Licensi, quod intelligebamus satisfactum esse, si paulo ante, vel paulo post diem resurrectionis Domini quis communicet, mirati sumus, quod postmodum nova controversia revixerit, sed inimicus homo superfeminavit zizaniam.

§.2. Nos igitur cupientes, purgatum, triticum in horreum Domini congregare, & inutilibus contentionibus finem dare, attendentes juxta doctrinam beati Augustini, quod solent circumstantiæ scripturarum illuminare substantiam veritatis, & non solum adjacentia, sed etiam præcedentia, & subsequenta verba sunt consideranda prudenter, cum dicat canon Ecclesiæ, omnis utriusque sexus fidelis saltem semel in anno confiteatur, & infra, suscipiens ad minus in Pascha reverenter Eucharistiæ sacramentum, & sequitur, nisi de proprii sacerdotis consilio ob aliquam rationabilem causam.

Alias super hoc se declarasse ait Papa.

Aliam dat declarationem.

Tom. III. Par. III.

ad tempus ab ejus perceptione duxerit abstinentium, dicimus expresse non intentionis legislatoris fuisse animas illaqueare fidelium, sub culpa mortali ad communicandum præcise in die Resurrectionis Dominicæ; sed terminum statuisse a Pascha ad Pascham; cum dicit semel in anno, & infra ad minus in Pascha, &c. Mens enim magis, quam verborum sonus est attendenda discretè. Intelligimus itaque optimo jure, satisfactum esse Canonis, si in hebdomada Sancta, vel infra octavam Paschæ Resurrectionis Dominicæ, secundum meliorem dispositionem conscientiæ, & aptiorem mentis devotionem, fideles præparatione debita sanctum Eucharistiæ pignus accipiant, & cum Domino Pascham celebrent ad salutem, & huic sententiæ omnes volumus acquiescere.

§.3. Quare devotioni tuæ committimus, ut prædicta, ubi oportere intelligas, populis nota facias.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo nostro secreto, die VIII. Julii MCCCCXL. Pontificatus nostri Anno X.

Hæc præcipit notificanda.

Dat. die 8. Julii 1440. An. X.

XXV.

Approbatio Congregationis Fratrum S. Hieronymi, sub denominatione S. Hieronymi de Fesulis, & sub Regula S. Augustini, cum præfinitione muneris, & electionis Prælatorum ipsius Congregationis.

Hi Fratres tempore Innocentii VII. regularem vitam ducere ceperunt, ut videre est supra in Constitutione IV. Gregorii XII. Tomo Superiori pag. 410.

EUGENIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis universis Fratribus S. Hieronymi Fesulani nuncupatis, presentibus, & futuris, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Super gregem dominicum nostræ vigiliantia divinitus creditum intenti, speculatoris, prout nobis desuper conceditur, exercentes officium, Christianifideles præsertim regulari observantiæ deditos, eo providentiæ studio gubernari annuimus, ut suavi religionis jugo suppositi, curiosus Ecclesiæ scrutator in eis nil inveniat notum dignum, ipsique animarum sublati periculis, votivis congratulentur eventibus, & continuum, Domino dante, suscipiant incrementum.

§.1. Sane pro parte vestra nobis nuper exhibita petitio continebat, quod vos, qui mundanis spretis illecebris, juxta quasdam constitutiones S. Hieronymi sub regulari observantia hæctenus multiplicastis, & in dies multiplicatis virtutum meritis, ut eo devotius Altissimo famulari valeatis, quo vos sub aliqua ex regulis per Sedem Apostolicam approbatis degere conspexeritis, sub regula S. Augustini, ad quam singulariter

Procurium.

Fratrum petitio Papæ.

geritis

Congregationem confirmat Eugenius.

Sam Hieronymi Fesulani jubet nuncupari.

Conventum n. Fesulanum Congregationis caput fore, in eoque Generalia Capitula cogi precipit.

Præpositumque Generalem, ac Rectores domorum eligi.

Quorum officia in singulis Capitulis primordiis expriment.

geritis devotionis affectum vivere, illamque profiteri ferventius desideratis.

§.2. Hinc est quod nos, qui divini cultus augmentum, ac religionis propagationem nostris potissime temporibus augeri, intensius desideris affectamus, piis vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis, ut prioribus vocabulo, & nominatione S. Hieronymi remaneantibus, habitum quem hucusque gestare consuevistis, gestare, & dictam regulam S. Augustini, quoad tria substantialia tantum, videlicet obedientiam, castitatem, & in particulari paupertatem profiteri, ac sub illa vivere, necnon loca, domos, sive oratoria ad vos spectantia, in domos sive Prioratus dictæ regulæ S. Augustini, cum Ecclesiis, cœmeteriis, campanilibus, campanis, hortis, hortaliis, & aliis necessariis officinis erigere, possitis.

§.3. Et quod vos omnes & singuli unum corpus & una Congregatio, quod seu quæ Congregatio fratrum S. Hieronymi Fesulani nuncupetur, sitis, & esse censeamini.

§.4. Necnon quamprimum regulam S. Augustini hujusmodi professi fueritis, ut præfertur, pro vestro ac domorum, seu prioratum ad vos pertinentium tam in spiritualibus, quam in temporalibus salubri statu, in domo seu Prioratu S. Hieronymi Fesulani, quam seu quem vestrum principale caput, cui aliæ seu alii domus, vel Prioratus ad vos spectantes hujusmodi subsint, & membra existant, fore Apostolica auctoritate decernimus hac prima vice, & successive annis singulis, singula Capitula generalia in singulis locis, & terminis ad id per unum primo, & successive per singula Capitula prædicta statuendis, & ordinandis celebrari.

§.5. Ac in hujusmodi Capitulis unum, in vestrum generale Præpositum Priorem, & Patrem.

§.6. Necnon ad regimen, & gubernationem singularum domorum, seu prioratum hujusmodi singulos Rectores eligere, & deputare. Qui sic pro tempore electi, & deputati, absque alicujus desuper eis faciendæ confirmationis, collationis, seu provisionis Apostolicæ seu ordinariæ, Fratres domos, ac Prioratus sibi commissos in spiritualibus, & temporalibus regere, & illis præesse valeant.

§.7. Quodque tam Præpositi quam Rectores (qui nihilominus si utiles, & vobis grati fuerint, & accepti, pro anno sequenti, & quoties vobis placuerit ad propria regimina, & gubernationes reeligi, & deputari possint) officia in singulis primordiis singularum Capitulum hujusmodi omnino cessare, & expirare censeantur.

§.8. Præterea in eisdem Capitulis substantialia prædicta nullatenus immutando, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque statuta, & ordinationes inter vos edere & condere, seu facere, ac eorum singula, in toto, vel in parte, quoties vobis opportunum videbitur, corrigere, immutare, addere, illaque omnia & singula per censuras Ecclesiasticas, & alia juris remedia-

tantum juris apicibus, & terminis, litiumque antracibus non servatis, irrefragabiliter observari facere & mandare possitis.

§.9. Necnon super ipsis Præpositus, seu Prior, cum quibuscumque Rectores verò prædicti cum in domibus, seu prioratibus sibi commissis degentibus fratribus, in toto vel in parte, prout eis videbitur, dispensare.

§.10. Ac Præpositus, vel Prior omnes & singulos, Rectores verò prædicti in sibi commissis domibus, seu Prioratibus commorantes fratres, regulam ipsam professos, vagos, & fugitivos, seu alios delinquentes quod ad Claustrum redeant, & se emendant, per censuras hujusmodi, & alias poenas, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis, cogere, capere, & incarcerare.

§.11. Novitios quoque professos, & conversos, dictæ regulæ in ipsorum domibus, seu prioratibus illis servientes, etiam seculares quoslibet præfentes, & posteros, quotiens eis opportunum fuerit, ipsorum confessionibus diligenter auditis pro commissis per eos in omnibus, præterquam Sedi Apostolicæ reservatis casibus, debitam absolutionem impendere, & injungere poenitentiam salutarem.

§.12. Necnon Ecclesiastica sacramenta ministrare valeant perpetuo.

§.13. Et insuper quod dilectus filius Jacobus vestræ societatis Præpositus, in venerabilis fratris nostri Antonii Episcopi Hostiensis, ac subsequenter postquam ipse Jacobus illum emisit, vos fratres nunc existentes in ipsius Jacobi manibus, professionem hujusmodi emittere valeatis, & Episcopo si dictus Jacobus, necnon Jacobo prædicto, si vos etiam emittere volueritis, quod professionem hujusmodi auctoritate recipere, & admittere possint liberè, & licitè auctoritate Apostolica, tenore præsentium de speciali gratia concedimus pariter, & indulgemus; venerabilis fratris nostri Episcopi Fesulani, ceterorumque Ordinariorum, necnon parochialium Ecclesiarum, ac quorumlibet aliorum juribus in omnibus semper salvis.

§.14. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinibus S. Augustini juramento. Nulli ergo, &c. Si quis autem &c.

Dat. Florentiæ, Anno Incarnationis Dominicæ 1441. Septimo Kalendas Augusti, Pontificatus nostri Anno XI.

XXVI.

Fratres S. Ambrosii sub una Congregatione rediguntur, ejusque caput Monasterium S. Ambrosii ad Nemus Mediolanensis constituitur, munus Prelatorum præfinitur, & privilegia conceduntur.

Hiscæ Fratribus similia concessit Gregorius XI. Constit. XXII.

EUGENIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam. Regimini universalis Ecclesiæ, quamquam immeriti disponente Domino præsi-

Si vero cum suis Fratribus possint dispensare.

Fratres vero vagantes ad claustra reducere, & punire.

Personas Ordinis prævia confessione absolvere.

Et eis ministrare Sacramenta Professionem vero in manibus Præpositi, & Episcopi committere.

Obstantium derogatio.

Dat. die 26. Julii 1441. An. xi.

Exordium.

Capitula Generalia singulis triennis fieri mandata.

In eisdem Statuta regula non contraria fieri permittit.

Priorem eligi Generalem.

Priorem ejusdem Prioratusque officium quale sit definitur.

præsidentes, curis perurgemur assiduis, ut juxta credita nobis dispensationis officium, circa subditorum quorumlibet, præsertim sub regulari observantia studio vacantium, pia vita in quorum utique prosperitate reficimur, statum salubriter, & prospere dirigendum sollicitudinis studio intendamus, & eis quæ ad laudem, & gloriam divini nominis, acrique cultus augmentum, ac religionis propagationem illis profutura cogitamus, opem, & operam quantumcum Deo possumus, impedimus efficaces, ut per nostræ operationis ministerium, & Apostolici favoris præsidium, personæ hujusmodi, eorumque Monasteria, & loca, singulis ab eis sublati dispendiis, prosperis gratulentur eventibus, ac in spiritualibus, & temporalibus felicia suscipiant incrementa.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum, Prioris, & Fratrum Monasterii S. Ambrosii ad Nemus extra muros Mediolanenses, sub regula S. Augustini degentium, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipsi, & alii Priores, & Fratres suorum aliorum Monasteriorum, domorum, & locorum, qui sub regulari observantia dictæ regulæ vivent, variis, & diversis hæcenus multiplicaverunt (prout in dies multiplicat) virtutum meritis, ac plures Ecclesias, Monasteria, domos, atque loca in diversis Italie partibus consentientia affectu fuerunt, sub caritatis & ipsius observantia unione virtutum, Domino perpetuo famulari ferventius desiderant.

§.2. Nos igitur qui divini cultus augmentum, & Religionis propagationem ibique locorum, nostris potissime temporibus augeri intensius desideris affectamus, directioni statui, & conservationi Fratrum hujusmodi providere volentes, ac sperantes quod ex eorum vita laudabili, & fructuosis operibus, prædicta, necnon alia eis fortan de cetero concedenda Monasteria, domus atque loca in spiritualibus, & temporalibus, prosperos, & felices successus dante Domino consequentur, ut ipsi Fratres eo ferventius, & devotius divinis beneplacitis se coaptent, quo se per nos, & Sedem Apostolicam specialibus gratiis munitos fore conspexerint, eorumdem Prioris, & Fratrum in hac parte supplicationibus inclinati, quod ipsi ac omnes, & singuli in Monasteriis, domibus, ac locis prædictis pro tempore commorantes fratres, unum corpus, & una Congregatio, quod seu quæ Congregatio Fratrum S. Ambrosii ad Nemus Mediolanensis nuncupetur, & eorum quilibet Frater illius Monasterii domus, seu loci in quo, vel qua ipsius de sui Superioris voluntate pro tempore residere contigerit, sint, & esse censeantur.

§.3. Necnon dicto Monasterio S. Ambrosii pro primo ejusdem religionis prout hæcenus habitum, & reputatum fuit, remanente, illud, ac alia prædicta, & quæ Fratres hujusmodi pro tempore assequi contigerit Monasteria, domus, atque loca Fratrum Congregationis prædictorum in unitate caritatis, & dicta observantia de-

Tom. III, Pars III.

gentium sint, & ad illos in perpetuum pertineant.

§.4. Quodque fratres præfati in dicto Monasterio S. Ambrosii, hac prima vice, & successive singulis triennis singula generalia Capitula, ad quæ Rector, & Visitatores, ac cum singulis ex Fratribus Monasteriorum, domorum, & locorum prædictorum ad id per singulos eorumdem Monasteriorum, domorum, & locorum Conventus eligendis, singuli Monasteriorum, domorum, & locorum hujusmodi Priores accedere, quibusque personaliter interesse adstræ sint, in locis & terminis ad id per annum primo, & successive per singula Capitula prædicta statuendis, & ordinandis celebrare teneantur.

§.5. Et in hujusmodi Capitulis substantialia dictæ regulæ non mutando, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque statuta, & ordinationes, dum tamen justa, & rationabilia, ac sacris Canonibus nullatenus discrepantia, super quibus legitima, & rationabili causa subsistente, Rector, & Visitatores hujusmodi cum dictis Fratribus usque ad futurum Capitulum dispensare, possint, & inter eos condere seu facere, illaque necnon eorum singula in toto, vel in parte quotiens eis opportunum visum fuerit corrigere, mutare, cassare, & illis addere, necnon ea per censuras Ecclesiasticas, & alia juris remedia per Fratres ipsos observari facere.

§.6. Ac in eisdem Capitulis, unum, etiam Priorem ex Monasteriis Sancti Ambrosii, vel ex aliorum Monasteriorum, domorum, & locorum hujusmodi Prioribus, seu Fratribus prædictis in eorum omnium, Rectorem, & patrem; ac duos Visitatores; necnon ad sancti Ambrosii quod per Priorem perpetuum (cujus electio ad Fratres ipsius Monasterii Sancti Ambrosii, electionis vero confirmatio ad Archiepiscopum Mediolanensem pro tempore existentem, etiam ex speciali dictæ Sedis privilegio pertinere noscuntur) & aliorum, quæ per temporales Priores reguntur Monasteriorum, domorum, & locorum prædictorum, ac in illis degentium Fratrum regimen, & gubernationem, singulos Priores possint, & teneantur eligere.

§.7. Necnon Rector, qui omnibus, & singulis Monasteriis, domibus, locis, Prioribus, & Fratribus hujusmodi præfatis; ac Visitatores, qui dictum Rectorem, & quemlibet ex Prioribus prædictis, rationabili, & legitima id exigente causa, ab eorum officiis amovere, & alios loco amotorum usque ad subsequens Capitulum subrogare valeant, quique alias in visitando, & in præmissis ac circa ea necessariis, illam jurisdictionem, seu potestatem habeant, quæ sibi per hujusmodi Capitula conceditur, ac priores sic electi prædicti, absque desuper eis per ipsum Archiepiscopum seu quemvis alium Apostolica seu Ordinaria, vel alia quacumque auctoritate faciendâ confirmatione, collatione, seu provisione Fratres, & Monasteria, domus, atque loca sibi commissa hujusmodi in spiritualibus, & temporalibus

E 2 talibus

Ejusque caput esse vult Monasterium S. Ambrosii ad Nemus.

ralibus regere, ac gubernare, illisque prae- esse libere, & licite. Rector quoque Viti- tates, & Priores praefati, quorum officia in singulis primordiis sin- ulorum Capitulo- rum hujusmodi, eo ipso etiam si illa non- resignaverint, vacare decernimus, si uti- les, & Fratribus ipsis grati fuerint, & ac- cepti, pro annis sequentibus, ac quotiens ipsis Fratribus visum fuerit, seu placuerit, ad priora officia reeligi, & deputari pos- sint. Quodque si forsan infra triennium hu- jusmodi, Rectorem, tunc Visitatores ipsius Rectoris vices gerant, si unum ex Visitato- ribus, tunc Rector cum alio Visitatore, si vero aliquem ex Prioribus praedictis dece- dere, vel alias quovis modo ipsorum officia vacare contigerit, tunc Rector, & Visitato- res praefatos alios ex Fratribus hujusmodi usque ad futurum Capitulum subrogare.

§. 8. Praeterea quod Rector, ac omnes, & singuli Priores praedicti, necnon Fratres, quos idem Rector ad hoc duxerit deputan- dos, omnibus, & singulis religionis suis pro- fessis, Conversis, Novitiis, & ad eorum servitium in eorumdem Monasteriis, domi- bus, seu locis etiam secularibus perpetuo dedicatis, praesentibus, & posteris, in qui- buscumque, in reservatis semel tantum, in non reservatis vero Sedi praefata casibus, quotiens illis opportunum fuerit, ipsorum confessionibus diligenter auditis, pro com- missis per eos debitam absolutionem impen- dere, & iniungere poenitentiam salutarem.

§. 9. Ac Eucharistiam, & alia Ecclesia- stica sacramenta ministrare.

§. 10. Professos quoque, & Novitio hu- jusmodi, qui postmodum regulam ipsam pro- fessi fuerint, in quibuscumque etiam Sedi praedictae specialiter reservatis casibus a qui- buscumque excommunicationis, suspensio- nis, & interdicti sententiis, aliisque cen- suris, & poenis a jure vel ab homine pro- mulgatis, alias tamen in forma Ecclesiae semel dumtaxat absolvere; & cum eisdem Professis, ac Novitiis super irregularitate si qua dictis sententiis, & censuris, vel earum aliqua ligati, missas & alia divina officia celebrando, aut se illis immiscendo, vel alios quomodolibet (homicidii, mutilatio- ne membrorum, & bigamia casibus dum- taxat exceptis) semel similiter; super irre- gularitate vero, quam ex praedictis senten- tiis vel censuris seu earum aliqua per igno- rantiam, vel inadvertentiam, seu negligentiam, & non ex contemptu, pro tempore contraxerint, quoties opus fuerit dispensare valeant.

§. 11. Et insuper Rector, ac Visitatores omnes, & singuli, Priores vero praedicti in sibi commissis Monasteriis, domibus, seu locis degentes Fratres professos dictae Congregationis vagos, & fugitivos, seu alias delinquentes, quod ad Claustrum redeant, vel alias se emendent per excommunicatio- nis sententiam, ac alias censuras & poenas de quibus sibi videbitur (invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis) cogere, capere, incarcerare, & etiam pun- ire.

§. 12. Quodque Fratres ipsi quocumque

Facultas ab- solvendi a ca- sibus reserva- tis qualis.

Sacramenta ministrandi.

Explicatur dicta si cultus absolvendi a casibus reserva- tis.

Alia facultas coercendi eos qui extra cla- ustra vagan- tur.

Nova acci- piendi loca.

bona mobilia, & immobilia, Monasteria, Ecclesias, domos, & loca si alias eis legiti- time donentur, vel concedantur, in poste- rum recipere, & assequi, illaque pro suis usu & habitatione sub institutis regularibus dictae Congregationis, & observantia hu- jusmodi possidere similiter libere & licite.

§. 13. Et quod nullus ex Fratribus pro- fessis praedictis, vel aliquem alium Ordinem seu Regulam etiam arctiorem quocumque, & quaecumque privilegium, seu indultum super libere recipiendis Fratribus alterius Ordinis, vel Regulae, ipsi etiam arctiori Ordini, seu Regulae a Sede praedicta, vel alias quomodocumque concessum sit, etiam si de privilegio, seu indulto hujusmodi de verbo ad verbum praesentibus habenda foret mentio specialis, absque Capituli generalis hujusmodi, aut de privilegio, seu indulto praesenti, & illius causa, necnon tunc ipso- rum Fratrum existentis Rectoris nomine ex- pressam mentionem faciente, licentia speci- ali sub excommunicationis poena, quam absque licentia praedicta transiens aut va- gans eo ipso incurrat transire, aut vagari.

§. 14. Praeterea omnes & singuli Priores praedicti de licentia Rectores, & Visitato- rum hujusmodi, quoscumque in sibi com- missis Monasteriis, domibus, seu locis com- morantes Fratres, ad omnes etiam sacros ordines, alias tamen rite statuta a Sede temporibus, per quemvis Catholicum Prae- ditam Sedis habentem, Dioecesano locum, & cuiusvis alterius licentia, super hoc minime requisita, libere, & licite promo- veri facere possint.

§. 15. Necnon Fratres praedicti eorum Monasteriis, Ecclesiis, domibus, five lo- cis divinum officium Ambrosianum prout alias consueverunt, nisi Fratribus alijus ex Monasteriis, domibus, five locis praedictis, de dicendo aliud officium a Sede praedicta indultum existat, dicere, legere, seu cantare teneantur.

§. 16. Quod Sancti Ambrosii, & omnia alia, & singula Monasteria, domus, seu loca, & Fratres hujusmodi omnibus, & sin- gulis privilegiis, immunitatibus, exemptio- nibus, libertatibus, indulgentiis, gratiis, & indultis quibuscumque Monasteriis praefatis in genere per nos, vel Sedem praedictam concessis, aut forsan in posterum concedendis, uti & gaudere valeant, au- thoritate Apostolica tenore praesentium per- petuo statuimus, decernimus, & ordina- mus, ac Fratribus praesentibus, & futuris hujusmodi, quamdiu sub dicta observantia vixerint, concedimus pariter, & indulge- mus, praefati Archiepiscopi, ceterorumque Ordinariorum locorum, necnon Paro- chialium Ecclesiarum, & quorumlibet alio- rum iuris alias in omnibus semper salvis.

§. 17. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus, ac literis, & privilegiis Apostolicis &c.

Datum Florentiae, Anno Incarnationis Dominicae MCCCXLI. Quarto Nonas Octobris, Pontificatus nostri Anno XI.

Adfructione Ordinem ab eis transire ve- rat.

Concedit sa- men Ordines a quolibet Epi- scopo recipere.

Officium Am- brosianum re- citare.

Communica- tio Privilegio- rum.

Contrario- derogatio.

Dat. die 4. Octob. 1441. An. xi.

Concordia Jacobitarum in Aegypto, cum Sancta Romana Ecclesia, & explicatio nonnullorum Articulorum Catholicam Fidem concernentium.

EUGENIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Praemium.

Cantate Domino quoniam magnifice fe- cit, annunciate haec in universa terra, exulta, & lauda habitatio Sion, quoniam magnus in medio tui sanctus Israel: Can- tare profecto, & exultare in Domino decet Ecclesiam Dei pro hac grandi magnificen- tia, & gloria nominis sui, quam hodierna die clementissimus Deus operari dignatus est. Toto siquidem corde laudare, & be- nedicere Salvatorem nostrum, nos conven- nit, qui sanctam Ecclesiam suam novis quo- tidie accumulatis incrementis. Quamquam autem in populum Christianum sua benefi- cia omni tempore multa, & magna sint, quae luce clarius erga nos suam immensam caritatem ostendunt; si tamen accurate inspiciamus, quae & quanta his diebus novissi- mis divina clementia facere dignata est, ju- dicare certe poterimus hoc nostro tempore plura, ac majora, quam a multis retroa- ctis temporibus suae caritatis munera exti- tisse. Ecce enim nondum exacto triennio in hac sancta oecumenica Synodo saluberrimam trium magnarum nationum unionem, Dominus noster JESUS CHRISTUS, pro sua infatigabili pietate ad commune perene- neque totius Christianitatis gaudium, tam copiose effecit, unde actum est, ut totus fere Oriens, qui gloriosum Christi nomen adorat, ac non parva Septentrionis portio post longa dissidia cum Sancta Romana Ec- clesia, in eodem fidei, & caritatis vinculo jam conveniret. Primo etenim Graeci, & ii, qui subsunt quatuor Patriarchalibus Sedibus multas gentes, nationesque, & idio- mata continentibus; deinde Armeni mul- torum populorum gens; hodie vero Jaco- bini magni etiam per Aegyptum populi, Sanctae Sedi Apostolicae uniti sunt.

Benedicen- dum Deo, gra- tiasque illi a- genda.

§. 1. Et cum nihil salutaris nostro Domi- no nostro JESU CHRISTO gratius sit, quam mutua inter homines caritas, nihil- que nomini suo gloriosius, atque Ecclesiae utilius esse possit, quam ut Christiani om- ni inter se subdito dissidio in eadem simul fidei puritate conveniant, merito nos om- nes cantare praegaudio, & jubulare in Do- mino debemus, quas ut tantam Christiana- nae fidei magnificentiam diebus nostris vi- deremus, divina misericordia dignosefecit. Summa igitur cum alacritate, annuncia- mus magnalia haec in universa Christiano- rum terra, ut sicut nos gloria Dei, & exal- tatione Ecclesiae gaudio inenarrabili repleti sumus, ita & alios tantae laetitiae participes faciamus, ut omnes uno ore magnifice- mus, & glorificemus Deum, & suae Ma- jestati, prout dignum est, magnas quoti- dianaeque gratias agamus pro tot, tantif-

que mirabilibus beneficiis hac aetate Eccle- siae suae sanctae collatis.

§. 2. Et quoniam qui opus Dei diligen- ter exercet, non modo meritum ac retri- butionem in caelis expectat, sed apud ho- mines amplam gloriam laudemque mere- tur, Venerabilem fratrem, nostrum Joan- nem Jacobinorum Patriarcham, hujus san- ctae unionis cupidissimum a nobis, & tota Ecclesia merito laudandum, & extollen- dum, ac communionem Christianorum favore, cum tota sua gente dignum judi- camus. Is enim a nobis per nostrum ora- torem, ac literas excitatus, aut ad nos, & hanc sanctam Synodum, legationem mitteret, & se ac suam gentem in eadem, cum Ecclesia Romana fide uniret; Dile- ctum filium Andream natione Aegyptium Abbatem Monasterii S. Antonii apud Aegy- ptum, in quo & habitasse, & mortuus esse sanctus ipse Antonius perhibetur, religio- ne, & moribus non mediocriter institutum, ad nos, & ipsam Synodum destinavit, cui devotionis zelo accessus imposuit atque commisit, ut fidei doctrinam, quam sancta Romana Ecclesia tenet, & praedicat, nomine ipsius Patriarcha, & suorum Jaco- binorum reverenter susciperet, deserenda postea per eum ad ipsum Patriarcham & Jacobinos, ut & ipsi eandem agnosce- rent, ratamque haberent, & in suis regio- nibus praedicarent.

Commenda- tio Patriarchae Jacobinorum, ejusque Lega- ti.

Expositio fi- dei eidem fa- cta Legato.

§. 3. Nos igitur, quibus voce Domini commissum est, pacere oves Christi, ip- sum Andream Abbatem per nonnullos hu- jus tam sacri Concilii insignes viros, super articulis fidei, & Sacramentis Ecclesiae, & quibuscumque ad salutem spectantibus dili- genter examinari fecimus, & tandem quan- tum visum est fore necessarium exposita ei- dem Abbati S. R. E. fide catholica, & per ipsum humiliter acceptata, hanc quae se- quitur veram necessariamque doctrinam, hodie in hac solemnifessione, sacro appro- bante Oecumenico Concilio Florentino in nomine Domini tradimus.

De Trinitate.

§. 4. In primis igitur Sacrosancta Ro- mana Ecclesia Domini, & Salvatoris nos- tri voce fundata, firmiter credit, profite- tur, & praedicat, Unum verum Deum, omnipotentem, incommutabilem, & ater- num, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, unum in essentia, trinum in per- sonis. Patrem ingentum; Filium ex Pa- tre genitum; Spiritum sanctum, ex Pa- tre, Filioque procedentem. Patrem non esse Filium aut Spiritum sanctum, Filium non esse Patrem aut Spiritum sanctum; Spiritum sanctum non esse Patrem aut Fi- lium; sed Pater tantum Pater est; & Fi- lius tantum Filius est; & Spiritus sanctus tantum Spiritus sanctus est. Solus Pater de substantia sua genuit Filium; solus Fi- lius de solo Patre est genitus; solus Spi- ritus sanctus simul de Patre procedit, & Fi- lio. Et tres personae sunt unus Deus, & non tres Dii, quia trium est una substantia, una essentia, una natura, una divinitas, una immensitas, una aternitas, omniaque sunt unum, ubi non obviat relationis op- positio.

positio. Propter hanc unitatem Pater est totus in Filio, totus in Spiritu sancto; Filius totus est in Patre, totus in Spiritu sancto; Spiritus sanctus toto est in Patre, totus in Filio. Nullus alium, aut precedit aeternitate, aut excedit magnitudine, aut superat potestate. Aeternum quippe, & sine initio est, quod Filius de Patre exitit; ac aeternum, ac sine initio est, quod Spiritus sanctus de Patre Filioque procedit. Pater quicquid est, aut habet, non habet, ab alio, sed ex se, & est principium sine principio. Filius quicquid est, aut habet, habet a Patre, & est principium de principio. Spiritus Sanctus quicquid est aut habet, habet a Patre simul, & Filio. Sed Pater & Filius non duo principia Spiritus sancti, sed unum principium, sicut Pater, & Filius, & Spiritus sanctus non tria principia creaturae, sed unum principium.

Damnatio illorum, qui contraria de Trinitate sentent.

§. 5. Quocumque ergo adversa & contraria sentientes, damnat, reprobat, & anathematizat, & a Christi corpore, quod est Ecclesia, alienos esse denunciat. Hinc damnat Sabellium personas confundentem, & ipsorum distinctionem realem penitus auferentem. Damnatur Arrianos, Eunomianos, Macedonianos, solum Patrem Deum verum esse dicentes, Filium autem, & Spiritum sanctum in creaturarum ordine collocantes. Damnatur, & quocumque alios, gradus seu inaequalitatem in Trinitate facientes.

De Libris Canonis, quos Catholica suscipit Ecclesia.

§. 6. Firmissime credit, profitetur, & praedicat, unum verum Deum, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum esse omnium visibilium, & invisibilium creatorem, qui quando voluit, bonitate sua universas tam spirituales, quam corporales condidit creaturas, bonas quidem, qui a summo bono factae sunt, sed mutabiles, quia de nihilo factae sunt, nullamque mali asserit esse naturam, quia omnis natura, in quantum natura est, bona est. Unum atque eundem Deum veteris & novi testamenti, hoc est legis & Prophetarum atque Evangelii profitetur auctorem, quoniam eodem Spiritu sancto inspirante, utriusque testamenti Sancti locuti sunt, quorum libros suscipit, & veneratur, qui titulis sequentibus continentur. Quinque Moysis, id est Genesi, Exodo, Levitico, Numeris, Deuteronomio, Josue, Judicum, Ruth; Quatuor Regum; Duobus Paralipomenon; Esdra, Nehemia, Tobia, Judith, Hester, Job, Psalmis David, Parabolis Ecclesiaste, Canticis Canticorum, Sapientia, Ecclesiastico, Isaia, Jeremia, Baruch, Ezechiele, Daniele: Duodecim Prophetis minoribus, id est Osee, Joelle, Amos, Abdia, Jona, Michea, Nahum, Habacuc, Sophonia, Aggeo, Zacharia, Malachia; Duobus Machabeorum, Quatuor Evangelii, Matthaei, Marci, Lucae, Joannis; Quatuordecim Epistolis Pauli ad Romanos; Duabus ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philipenses; Duabus ad Thessalonicenses, ad Colossenses; Duabus ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebraeos; Petri duabus; Tribus

Joannis; una Jacobi; Una Judae; Actibus Apostolorum, & Apocalypsi Joannis.

§. 7. Propterea Manichaeorum anathematizat insanciam, qui duo prima principia posuerunt, unum visibilium, aliud invisibilium, & alium novi testamenti Deum, alium veteris esse Deum dixerunt.

Manichaeorum reprobatio.

§. 8. Firmiter credit, profitetur, & praedicat, unam ex Trinitate personam, verum Deum, Dei Filium, ex Patre genitum, Patri consubstantialem, & coeternum in plenitudine temporis, quam divini consilii inscrutabilis altitudo disposuit, propter salutem humani generis, ac etiam capere non posset, stante pluralitate naturarum, integramque naturam ex immaculato utero MARIAE Virginis assumpsisse, & sibi in unitatem personae copulasse, tanta unitate, ut quicquid ibi Deique, non sit ab homine separatum, & quicquid est hominis, non sit a deitate divisum, sitque unus & idem, indivisus, utraque natura in suis proprietatibus permanente Deus, & Homo, Dei Filius, & hominis filius, aequalis Patri secundum divinitatem, minor patre secundum humanitatem. Immortalis, & aeternus, ex natura divinitatis; passibilis & temporalis ex conditione assumpta humanitatis.

De Christo, ejusque proprietatibus.

§. 9. Firmiter credit, profitetur, & praedicat, Dei Filium in assumpta humanitate ex Virgine vere natum, vere passum, vere mortuum, & sepultum, vere ex mortuis resurrexisse, in Coelum ascendisse, sedereque ad dexteram Patris, & venturum in fine saeculorum ad vivos, mortuosque judicandos.

Morte & resurrectione.

§. 10. Anathematizat autem, execratur, & damnat omnem haereticam contrariam sapientem. Et primo damnat Ebionem, Cherintum, Marcionem, Paulum Samosatenum, Fotinum, omnesque similiter blasphemantes, qui percipere non valentes unionem personalem humanitatis ad verbum, JESUM CHRISTUM Dominum nostrum, verum Deum esse negaverunt, ipsum purum hominem constitentes, qui divinae gratiae participatione majori, quam sanctioris vitae merito suscepisset, divinus homo diceretur. Anathematizat etiam Manichaeum cum sectatoribus suis, qui Dei Filium, non verum corpus, sed phantasticum sumpsisse somniantes, humanitatis in Christo veritatem penitus substulerunt. Necnon Valentium asserentem, Dei Filium nihil de Virgine matre cepisse, sed corpus coeleste sumpsisse, atque ita transisse per uterum Virginis, sicut per aquaeductum desluens aqua transcurrit. Arrium etiam, qui asserens corpus ex Virgine assumptum anima caruisse, voluit loco animae fuisse deitatem. Appollinare quoque, qui solum posuit animam sensitivam, sed deitatem verbi, vicem rationalis animae tenuisse voluit. Anathematizat etiam Theodorum Mopsuestenum, atque Nestorium, asserentes, humanitatem Dei Filio unitam esse per gratiam, & ob id duas esse in Christo personas, sicut duas fatentur esse naturas, cum intelligere non valerent, unionem humanitatis ad verbum hypo-

Damnatio illorum, qui contra haec sentierunt.

hypo-

hypostaticam extitisse; & propterea negarent Verbi subsistentiam accepisse; nam secundum hanc blasphemiam, non Verbum caro factum est, sed Verbum per gratiam habitavit in carne, hoc est non Dei Filius homo factus est, sed magis Dei Filius habitavit in homine. Anathematizat etiam, execratur, & damnat Euthychem Archimandritam, qui cum intelligeret juxta Nestorii blasphemiam, veritatem Incarnationis excludi, & propterea oportere, quod ita Dei Verbo unita esset humanitas, ut deitatis, & humanitatis una esset, eademque persona, ac etiam capere non posset, stante pluralitate naturarum, unitatem personae, sicut deitatis, & humanitatis, in Christo unam posuit esse personam, ita unam asseruit esse naturam, volens ante unionem dualitatem fuisse naturarum, sed in unam naturam in assumptione transisse, maxima blasphemiam, & impietate concedens, ac etiam humanitatem in Deitatem, aut Deitatem, in humanitatem esse conversam. Anathematizat etiam, execratur, & damnat Macarium Antiochenum, omnesque similia sapientes, qui licet vere de naturarum dualitate, & personae unitate sentiret, tamen circa Christi operationes enormiter obravit, dicens in Christo utriusque naturae unam fuisse operationem, unamque voluntatem. Hos omnes cum haesibus suis anathematizat sacrosancta Romana Ecclesia, affirmans in Christo duas esse voluntates, duasque operationes.

Solus Christus sine peccato conceptus.

§. 11. Firmiter credit, profitetur, & docet, neminem umquam ex viro feminae conceptum, a Diaboli dominatione fuisse liberatum, nisi per meritum mediatoris Dei, & hominum, JESU CHRISTI Domini nostri, qui sine peccato conceptus, natus, & mortuus, humani generis hostem peccata nostra delendo, solus sua morte prostravit, & regni caelestis introitum, quem primus homo peccato proprio cum omni successione perdidit, referavit, quem aliquando venturum omnia veteris testamenti sacra, sacrificia, sacramenta, carimoniae praesignavit.

Legalia Veteris Testamenti post Christi adventum cessant.

§. 12. Firmiter credit, profitetur, & docet, legalia veteris testamenti, seu Moysae legis, quae dividuntur in caeremonias, sacra, sacrificia, sacramenta, quia significandi alicujus futuri gratia fuerant instituta, licet divino cultu illa aetate congruerent, Domino nostro JESU CHRISTO adveniente cessasse, & novi testamenti sacramenta coepisse. Quemcumque etiam post passionem in legalibus spem ponentem, & illis velut ad salutem necessariis se subdentem, quasi Christi fides sine illis salvari non posset, peccasse mortaliter. Non tamen negat, a Christi passione usque ad promulgatum Evangelium, illa potuisse servari, dum tamen minime ad salutem necessaria crederentur, sed post promulgatum Evangelium sine interitu salutis aeternae, asserit non posse servari.

Abstinendum ergo a circumcissione, & Sabbato.

§. 13. Omnes ergo post illud tempus, circumcisiones, & sabbati, reliquorum-

que legalium observatores; alienos a Christi fide denunciat, & salutis aeternae minime posse esse participes, nisi aliquando ab iis erroribus resipiscant. Omnibus igitur qui Christiano nomine gloriantur, praecipit omnino, quocumque tempore, vel ante, vel post baptismum a Circumcissione cessandum, quoniam si quis in ea spem ponat, si non, sine interitu salutis aeternae observari omnino non potest. Circa pueros vero propter periculum mortis, quod potest sepe contingere, cum ipsis non possit alio remedio subveniri, nisi per sacramentum baptismi, per quod eripiuntur a Diaboli dominio, & in Dei Filios adoptantur, admonet, non esse per quadraginta, aut octuaginta dies, seu aliud tempus juxta quorundam observantiam, sacrum baptismum differendum, sed quamprimum commode fieri potest, debere conferri, ita tamen quod mortis imminente periculo, mox sine ulla dilatione baptizentur, etiam per laicum, vel mulierem, in forma Ecclesiae, si desit Sacerdos, quemadmodum in decreto Armenorum plenius continetur.

Ciborum differentia ad legalia. Veteris Testamenti periculis, quae jam cessant.

§. 14. Firmiter credit, profitetur, & praedicat, omnem creaturam Dei bonam, nihilque recipiendum quod cum gratiarum actione percipitur, quia juxta verbum Domini, non quod intrat in os coquinat hominem; illamque Moysae legis ciborum mundorum, & immundorum differentiam, ad caeremonialia asserit pertinere, quae surgente Evangelio transferunt, & efficaciam esse desierunt illam etiam Apostolorum prohibitionem, ab immolatis simulacrorum, & sanguine, & suffocato, dicit, illi temporis congruisse, quod ex Judaeis, atque Gentilibus, qui antea diversis caeremoniis, moribusque vivebant, una surgebat Ecclesia, ut cum Judaeis etiam Gentiles aliquid communiter observarent, & in unum Dei cultum, fidemque conveniendi praeretur occasio, & dissensionis materia tolleretur, cum Judaeis propter antiquam consuetudinem sanguis, & suffocatum abominabilia viderentur, & esu immolaticii poterant arbitrari Gentiles ad idolatriam redituros, ubi autem eoque propagata est Christiana Religio, ut nullus in ea Judaeus carnalis appareat, sed omnes ad Ecclesiam transeunt, in eodem rite Evangelii caeremonialique conveniant, credentes omnia munda mundis, illius Apostolicae prohibitionis causa cessante, etiam cessavit effectus. Nullam itaque cibi naturam condemnandam esse denunciat, quam societas admittit humana, nec inter animalia discerni, dum per quemcumque sive virum, sive mulierem, & quocumque genere mortis intereant, quamvis pro salute corporis, pro virtutis exercitio, pro regulari, & Ecclesiastica disciplina, possint & debeant multa non negata dimitti, quia juxta Apostolum omnia licent, sed non omnia expediunt.

Qui extra Ecclesiam, Catholicam sunt salvari non possunt.

§. 15. Firmiter credit, profitetur, & praedicat, nullos intra Catholicam Ecclesiam non existentes, non solum paganos, sed nec Judaeos, aut haereticos, atque schis-

Ecclesia Romana suscipit Synodum Nycenam.

Constantinopolitanam.

Ephesinam primam.

Damnat vero secundam Ephesinam.

Tenet autem Chalcedonensem quartam.

schismaticos aeternae vitae fieri posse participes, sed in ignem eternum ituros, qui paratus est diabolo, & Angelis ejus, nisi ante finem vitae, eidem fuerint aggregati. Tantumque valere Ecclesiastici corporis unitatem, ut solum in ea manentibus ad salutem Ecclesiastica sacramenta proficiant, & jejunia, eleemosynae, ac cetera pietatis officia, & exercitia militiae Christianae praemia aeterna parturiant. Neminemque quantascumque eleemosynas fecerit, & si pro Christi nomine sanguinem effuderit, posse salvari, nisi in Catholicae Ecclesiae gremio, & unitate permanerit.

§.16. Amplectitur autem, approbat, & suscipit sanctam Nicenam Synodum trecentorum decem & octo Patrum, temporibus beatissimi Sylvestri Praedecessoris nostri, & magni Constantini piissimi Principis congregatam, in qua impia heresis Arianorum cum suo auctore damnata est, & definitum est, Filium Dei Patri esse consubstantialem, & coeternum.

§.17. Amplectitur etiam, approbat, & suscipit, sanctam Constantinopolitanam Synodum centum quinquaginta Patrum, beatissimi Damasi Praedecessoris nostri, & Theodosii senioris tempore convocatam, quae ipsum Macedonii anathematizavit errorem, qui Spiritum sanctum, non Deum, sed creaturam assererat, quod damnant, & per omnia vult ibidem definita, illaesa, & inviolata sublinere.

§.18. Amplectitur etiam, approbat, & suscipit, sanctam primam Ephesinam Synodum ducentorum Patrum, quae tertia est in ordine universalium Synodorum, sub beatissimo Caesario Praedecessore nostro, & Dheodosio minore convocatam, in qua impius Nestorius est damnata blasphemia, definitumque est Domini nostri JESU CHRISTI veri Dei, & veri hominis unam esse personam, & beatam MARIAM semper Virginem non solum Christotocon, sed etiam theotocon, hoc est, non tantum hominis, sed Dei genitricem ab omni Ecclesia praedicandam.

§.19. Damnat autem, anathematizat, & respuit impiam secundam Ephesinam Synodum sub beatissimo Leone Praedecessore nostro, & praefato Principe congregatam, in qua Dioscorus Alexandrinus Antistes, Eutychis haeresiarum defensor, & S. Flaviani Constantinopolitani Pontificis impius persecutor, execrandam illam Synodum ad approbationem Eutychianae impietatis, arte, & minis attraxit.

§.20. Amplectitur etiam, approbat, & suscipit sanctam Chalcedonensem Synodum quartam in ordine universalium Synodorum sexcentorum, & triginta Patrum, temporibus praefati beatissimi Leonis Praedecessoris nostri, & Marciani Principis celebratam, in qua haeresis Eutychiana cum suo auctore Eutycha, & Dioscoro defensore, damnata est, & definitum est, Dominum nostrum JESUM CHRISTUM esse vere Deum, & verum hominem, & in una eademque persona, divinam humanamque

naturas, integras, inviolatas, incorruptas, inconsulas, distinctasque mansisse humanitate agente, quae hominis sunt, & Deitate quae Dei, quos damnat, damnatos habet, quos approbat, approbatos.

§.21. Amplectitur etiam, approbat, & suscipit sanctam quintam Synodum, secundam Constantinopolitanam tempore beatissimi Vigili Praedecessoris nostri, & Justiniani principis celebratam, in qua sacri Chalcedonensis Concilii definitio, de duabus naturis, & una persona Christi renovata est, multique Origenis errores, suorumque sequacium, praesertim de demonum aliorumque damnatorum poenitentia, & liberatione, reprobati atque damnati sunt.

§.22. Amplectitur etiam, approbat, & suscipit sanctam tertiam Constantinopolitanam Synodum, centum, & quinquaginta Patrum, quae sexta est in ordine universalium Synodorum, temporibus beatissimi Agathonis Praedecessoris nostri, & Constantini Quarti hujus nominis Principis congregatam, in qua Macharii Antiocheni, & sectatorum heresis condemnata est, & definitum est, in Domino nostro JESU CHRISTO, duas esse perfectas, integrasque naturas, & duas operationes, duas etiam voluntates, licet esset una eademque persona, cui utriusque naturae competere actiones, deitate agente, quae Dei sunt, & humanitate, quae hominis sunt.

§.23. Amplectitur etiam, veneratur, & suscipit omnes alias universales Synodos auctoritate Romani Pontificis legitime congregatas, ac celebratas, & confirmatas, & praesertim hanc sanctam Florentinam, in qua inter alia Graecorum, & Armenorum sanctissima unio consummata est, & multae circa utramque unionem saluberrimae definitiones editae sunt, prout in decretis desuper promulgatis plenius continentur; quorum tenor in hunc modum sequitur.

Omittitur insertio bullarum, tam unio nis Graecorum, quam Armenorum, quia leguntur superius.

§.24. Verum quia in supra scripto decreto Armenorum non est explicata forma verborum, quibus in consecratione corporis, & Sanguinis Domini, sacrosancta Romana Ecclesia Apostolorum doctrina, & auctoritate firmata, semper uti consueverat, illam praesentibus diximus inferendam. In consecratione Corporis Domini, hac utitur forma verborum. Hoc est enim Corpus meum. Sanguinis vero. Hic est enim calix sanguinis mei, novi, & aeterni testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis, & pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

§.25. Panis vero triticus, in quo sacramentum conficitur, an eo die, an ante decoctus sit, nihil omnino refert dummodo enim panis substantia maneat, nullatenus dubitandum est, quin post praefata verba consecrationis Corporis a sacerdote, cum intentione conficiendi prolata, mox in verum Christi corpus transubstantietur.

Quintam Synodum, & secundam Constantinopolitanam.

Constantinopolitanam.

Aliaque omnes auctoritate Pontificis congregatas.

Forma Consecrationis.

Panis triticus, nil refert, an decoctus, vel heretico die confectus sit.

§. 26. Quo-

Er nuptiarum multiplicatis.

Acceptatio praedictorum pro parte Jacobinorum.

Tenor dictae acceptationis.

§.26. Quoniam nonnullos asseritur quartas nuptias tamquam condemnatas respicere, ne peccatum ubi non est esse putetur, cum secundum Apostolum mortuo viro, mulier sit ab ejus lege soluta, & nubendi eui vult in Domino habet facultatem, nec distinguat mortuo primo, secundo, vel tertio, declaramus non solum secundas, sed tertias, & quartas, atque ulteriores, si aliquid impedimentum canonicum non obstat, licite contrahi posse. Commendatioribus tamen dicimus, si ulterius a conjugio abstinere, in castitate permanerint, quia sicut virginitatem viduitatis, ita nuptias castam viduitatem laude ac merito praefendam esse censuimus.

§.27. His omnibus explicatis, praedictus Andreas Abbas nomine dicti Patriarchae, ac proprio, & omnium Jacobinorum, hoc saluberrimum Synodale decretum cum omnibus suis capitulis, declarationibus, definitionibus, traditionibus, praecipis, & statutis, omnemque doctrinam in ipso descriptam, necnon quicquid tenet, & docet sancta Sedes Apostolica, & Romana Ecclesia, cum omni devotione, & reverentia suscipit, & acceptat. Illos quoque Doctores, & sanctos Patres, quos Ecclesia Romana approbat, ipse reverenter suscipit: quascumque vero personas, & quicquid ipsa Romana Ecclesia reprobat, & damnat, ipse pro reprobatis, & damnatis habet, profitens tamquam verus obedientiae filius, nomine quo supra, Sedis Apostolicae ordinationibus, & iussionibus, fideliter & semper obtemperare.

§.28. Lecto solemniter in praesenti Synodo hoc decreto Latino sermone, mox in Arabico, praefatus Andreas Abbas, ipso Jacobinorum decreto publice ibidem perlegit, atque infra scripta verba in scriptis Arabicis subiunxit, quae incontinenti Latine recitata sunt. Beatissime Pater, Domine Eugeni, Sanctae Romanae, & universalis Ecclesiae summe Pontifex, vereque Christi Vicari, ac beati Petri successor, & sanctissima universalis Florentina Synodus, totum hoc sanctum decretum cum insertis, & sanctis decretis unionis Graecorum, & Armenorum, quod nunc in vestra praesentia publice lectum est, Ego Andreas humilis Abbas S. Antonii, orator Reverendi Patris domini Joannis Patriarchae Jacobinorum, habens ipsius decreti per plures dies plenam notitiam, & instructionem, cognosco, confiteorque omnia in ipso decreto contenta divinae, ac catholicae veritati consona existere. Nominem igitur praefati domini Patriarchae, omniumque Jacobinorum, ac meo, quemadmodum Vestra Sanctitas attestatur, praefatum saluberrimum Synodale decretum, cum dictis insertis decretis, omnibusque suis capitulis, declarationibus, definitionibus, traditionibus, praecipis, & statutis, omnemque doctrinam in ipso descriptam, necnon quicquid tenet, & docet sancta Sedes Apostolica, & Romana Ecclesia, cum omni devotione, & reverentia suscipio, & accepto. Illos quoque Doctores, & sanctos Patres, Tom. III. Par. III.

quos Ecclesia Romana approbat, reverenter suscipio. Quascumque vero personas, & quicquid ipsa Romana Ecclesia reprobat, & damnat, pro reprobatis, & damnatis habeo, pollicens nomine quo supra, ipsum Patriarcham, Jacobinosque, & me ipsum, tamquam verae obedientiae filios, vestris ac Sedis Apostolicae ordinationibus, & iussionibus, fideliter, & semper obtemperaturos.

Datum Florentiae, in publica sessione Synodali, solemniter in Ecclesia Domus S. Mariae Novellae, apud quam nunc residemus celebrata. Anno Incarnationis Dominicae MCCCXXLI. pridie Nonas Februarii Pontificatus nostri Anno XI.

XXVIII.

Exemptio Canonicorum secularium Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum, a solutione Decimarum, impositionum, & onerum quorumcumque.

De institutione hujus Congregationis, Vide in Constitutione II. Gregorius XII. volumine antecedenti pag. 405.

EUGENIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Quamquam ex debito Summi Pontificatus officii nobis ex alto commissi, circa Ecclesiarum, ac Ecclesiasticorum locorum, & personarum omnium commoda, & utilitates nos decet intentos existere, illas tamen, & easdem personas, quae pia, & casta vitae studio intendentes, mundanis abjectis illecebris in humilitatis spiritu, devotum, & sedulum exhibent Altissimo famulatum, tanto propensioribus favoribus prosequimur, quanto ipsarum personarum vita laudabili, atque moribus debite compensatis id conspicimus in Domino salubriter expedire.

§.1. Cum itaque sicut nobis innotuit, dilecti filii Canonici de Collegio, sive Congregatione S. Georgii in Alga de Venetiis Castellanae diocesis, a multis circa temporibus plures Ecclesias, atque loca Ecclesiastica in diversis civitatibus, terris, atque locis partium Italiae consistentia, in quibus etiam pie, & caste, & in communi degentes, Missasque, & alias horas canonicas, nocturnas, atque diurnas diebus singulis celebrantes interim permanerunt, prout, & in copioso numero praesentialiter permanent in spiritualibus, & temporalibus, ad laudem, & gloriam divini nominis, sacrique cultus, & populorum devotionis augmentum multipliciter reformaverint, ac propterea, necnon ex eorum multiplicatis virtutibus, plurimi fructus etiam ad salutem animarum plurium fidelium partium. earundem hactenus provenerint, & quotidie proveniant, & alias ipsi omnibus, & singulis Deo devotis personis ad eorum Ecclesias, atque loca praedicta de alienis partibus, seu locis pro tempore applicantibus, hospitio suscipere consueverunt, & ad id juxta eorum statuta specialiter intenti existant,

Dat. die 4. Februarii 1441. An. xi.

Procerum i

Causa concessiois hujus exemptionis.